

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- 2.....הלכה למעשה
- א. כל שהוא מיין במיניו ודבר אחר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו
רבה עליו ומבטלו 2.....
- 3.....הלכתא למשיחא
- ב. קומיין דמנחת חוטא ששמנו ... פסול 3.....
- ג. מנחת פרים ואילים במנחת כבשים וחרב שנתערב בבלול יקרב 3.....
- ד. קומיין שמיצה שמנו על גבי עצים מהו חיבורי עולין כעולין דמו או לאו כעולין דמו 4
- ה. המעלה אבר שאין בו כזית ועצם משלימו לכזית ... חייב 5.....
- ו. שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוין מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשירות ואם לאו פסולות 5.....
- ז. קומיין שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר זו שנקמצה עולה לבעלים וזו שלא נקמצה לא עולה לבעלים 6.....
- ח. נתערב קומצה בשיריה או בשיריה של חבירתה לא יקטיר ואם הקטיר עולה לבעלים 7
- ט. נבילה בטילה בשחוטא שאי אפשר לשחוטא שתעשה נבילה ושחוטא אינה בטילה בנבילה שאפשר לנבילה שתעשה שחוטא דלכי מסרחה פרהה טומאתה 7
- י. תיבלה בקצה בשומשמין ובכל מיני תבלין כשרה מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת 8.....
- 9.....הלכה למעשה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

דף כג.

הלכה למעשה

א. כל שהוא מין במינו ודבר אחר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו

כבר התבאר במסכת ע"ז דף סו: דף סז: ולעיל דף כב: שמין במינו בתערובת
לח בלח או בנתינת טעם, מדאורייתא בטל ברוב, וחכמים החמירו שאינו
בטל אלא בששים¹, וביבש ביבש בטל ברוב². מלבד ביין נסך שאינו בטל.

לפיכך אם נתערב³ איסור בהיתר מין במינו⁴ ונשפך, בענין שאין יכולין
לעמוד עליו לשערו, אם נודע שהיה רובו היתר, מותר כיון שאין בו טעם.
ואם לא נודע שהיה רובו היתר, אסור.

ו"א⁵ שאם נתערב במינו ובשאינו מינו ונשפך בענין שאין יכולין לעמוד עליו
לשערו, ונודע שהיה רובו היתר ממינו, רואין את שאינו מינו כאלו אינו,
והשאר, מינו רבה עליו ומבטלו. ו"א⁶ שאסור.

¹ שו"ע ונו"כ צח ב

² שו"ע ונו"כ קט א

³ שו"ע ונו"כ שם ב

⁴ אבל במין בשאינו מינו ונשפך טרם שהוברר אם יש ס' בהיתר כנגד האיסור, הוי ספק תורה ואולינן בספיקו
לחומרא והכל אסור.

⁵ שו"ע ונו"כ שם והט"ז שפ (ס"ק ה') מתיר הכל. וכן דעת הב"ח והפרי תואר (ס"ק ח') והכרית ופליתי (ס"ק
ה') והחיות דעת (הידושים ס"ק ח') והם סוברים דגם כאן נשאר רק ספק דרבנן, דהמינו של היתר כבר ביטל
את טעם האיסור של מינו האסור, כי במין במינו מן התורה ברובא במיל. ומה שמרנישים טעם איסור לא הוי
איסור תורה, דהוא מעורב עם טעם ההיתר, ויש כאן רק איסור דרבנן שגם במין במינו בעינן ששים. ובספק
אם יש ששים אין להחמיר.

⁶ הש"ך (ס"ק ח') כתב שדין זה צ"ע וז"ל באמת צריך עיון בדין זה דהטור בשם הרשב"א הוציא דין זה ממאי
דאמר רואין את מינו כאלו אינו להקל, ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו למאן דאית ליה מין במינו לא
בטיל עכ"ל (וע"ל סי' קל"ד ס"ד) ולא דמי כלל דהתם במינו לאו בג"ט אסור הלכך אמר רואין את מינו
כאלו אינו, דהא נתבטל בשאינו מינו, אבל הכא איך נאמר רואין את שאינו מינו כאלו אינו סוף סוף
השתא ג"ט בשאינו מינו, וא"כ הוי ספקא דאורייתא דלמא לא היה ס' ונתן טעם. וכן השיג מהרש"ל באו"ש
סי' פ"ה ובספרו פכ"ה סי' מ"ו בדין הרביעי ע"ז ע"ש. ולהלכה למעשה הפ"ת (סק"ז) הביא בשם תשובת ח"ס

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

הלכתא למשיחא

ב. קומץ דמנחת חוטא ששמנו ... פסול

מנחת חוטא⁷ ומנחת קנאות⁸, שנתן עליה שמן, או על הקומץ שלה נפסלה.

ג. מנחת פרים ואילים במנחת כבשים וחרב שנתערב בכלול יקרב

כבר התבאר לעיל דף כב. שקומץ מנחה⁹ שנתערב בקומץ מנחה אחרת, מקטיר שניהן כאחת והן כשירות.

ואפילו אם נתערב הקומץ במנחת כהנים או במנחת הנסכים או בחביתי כהן גדול, או שנתערב מנחת נסכים של פרים ואילים במנחת הנסכים של כבשים¹⁰, הרי אלו כשירות.

(יו"ד סימן פ"ז) דאין נראה להקל נגד דעת הש"ך. וגם החכ"א (כלל נ"א סעיף מ"ו) פסק דרך בהפסד מרובה יש לסמוך על המחבר, וכן כתב הכף החיים (ס"ק מ"א).

⁷ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה י

⁸ ברמב"ם לא הזכיר מנחת קנאות ועיין מעשה רקח איכא למידק דמנחת קנאות הושוה למנחת חוטא בלאו דמניעת השמן והלבונה וגם במתני' תנן מנחת חוטא ומנחת קנאות לא שמן ולא לבונה ובגמרא אמתניתין הביאו הברייתא לפיסול בשמן ולבונה ונסתפקו אם הטעם משום בליעה או משום לקיטה ומייתו ברייתא דמנחת חוטא ומנחת קנאות וכו' מכל זה מוכח דשוין בדיניהם ובפ"ב דמעשה הקרבנות הל' ז' פסק רבינו הדין דמנחת קנאות ומנחת חוטא מנעם הכתוב משמן ולבונה וכ"כ גם כן בפ"ג דהלכות סוטה הל' ה' וכיון שכן היה לו להזכיר כאן גם מנחת קנאות. ובס' צרור החיים ז"ל ראיתי שם שרצה להבין בכוננת רבינו דדוקא במנחת חוטא קאמר עיין עליו אמנם לענ"ד נראה דשניהם במשמע ולא חש לבארו מפני שסמך למ"ש במעשה הקרבנות ונקט הכא מנחת חוטא מפני שבגמ' עשו הילפותא ממנחת חוטא דכתיב ביה חטאת היא עיין שם:

⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה כה

¹⁰ ומה שצ"ע בעין משפט לדין שתי מנחות שלא נקמצו שם הלכה כמ' צ"ע שאינו ענין לזה והוא דינו של המשנה להלן

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואפילו נתערב¹¹ מנחת חוטא או מנחת קנאות שאין בה שמן במנחת נדבה או להיפך, הרי אלו כשרות¹², יקטיר הכל כאחד שהכל לאשים¹³.

ד. קומץ שמיצה שמנו על גבי עצים מהו חיבורי עולין ועולין דמו או לאו עולין דמו

מיצה שמנו¹⁴ של הקומץ על עצי המערכה, הדבר ספק האם נחשב כחסר שמנו¹⁵, דחבורי עולים דהיינו עצים שהם חיבור לקומץ, לאו בקומץ דמו והרי חסר שמנו, או דילמא כעולים דמו והרי לא חסר שמנו קודם הקטרה¹⁶.

כבר התבאר במסכת זבחים דף פו. שהעצמות¹⁷ בזמן שאינן מחוברים אם עלו ירדו¹⁸. אולם קומץ שמיצה שמנו על העצם וירד העצם יחזירו¹⁹, שהדבר

¹¹ תורת הקדשים יא: אות נ

¹² ואף שאם שם שמן על מנחה חריבה פסל כמו שהתבאר כאן כשרץ ולפלא על הרמב"ם שלא הזכיר זאת

ואפשר שסמך על מה שסים שהכל לאשים. וכ"כ בזבח תודה יא. דד"ה איתא בסוגיו

¹³ וכת"ק דעולין אין מבטלין זה את זה וזה שכתב רבינו שהכל לאשים. הר המוריה שם.

¹⁴ השנות הראב"ד הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה יז

¹⁵ שהרי עדיין לא משלה בו האור אף על פי שנפל ע"ג עצים שבמערכה

¹⁶ ברש"י פי' פי' ראשון מספקא כשמניח הקומץ על העצים האם נחשב השמן הבלוע כמחובר בקומץ ולא הוי

קומץ שחסר, ופירוש רש"י השני: דמיבעיא אם השמן נחשב כחלק מן הקומץ ליחשב בקומץ שחסר אם מיצהו

על העצים והאם צריך אף להקטיר העצים הללו. עיין מרכה"מ שהקשה באמת לפי רש"י קשה דממנ"פ אם

חסר השמן קודם שעלה הקומץ ע"ג מזבח פשיטא דפסול ואי במיצה שמנו לאחר שעלה ע"ג העצים ע"ג המזבח

אז אין חסרון פוסל דהא כל קומץ מתמצה שמנו ע"י אש המזבח. וכל זה הוקשה להתוס' משו"ה מפרשים

דמקצת השמן מובלע בעצים ומקצתו בעין ע"ג עצים ומספקא ליה אם הבלוע שמחובר למה שבעין השיב

חיבור ונמצא אינו קומץ חסר. ועיי"ש מה שתי' לדעת רש"י וכתב עוד מיהו גם לדרך התוס' קשה דכיון שמונח

הקומץ ע"ג מזבח שוב חסרון אין פוסל בו. וליישב זה כתב הראב"ד דכל זמן שלא משלה האור בקומץ אף על

גב שמונח ע"ג מזבח חסרון פוסל בו אלא א"כ חיבורי עולין כעולין אז לא מיקרי חסר.

¹⁷ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה טז יז

¹⁸ מבואר דס"ל כרבי דאפילו מראש המזבח ירד יעו"ש היטיב והיינו כרבי וא"כ מפרש כרש"י וכ"כ התוס' יום

טוב. ולהלן דף פו.

¹⁹ בראב"ד שם השיג, בנוסחא שלנו שמיצה שמנו על העצים ומה שפירש הענין לאם ירדו אם יעלו לא נהיר

דבר למד מעניינו ואין הענין הוא מדבר לירידה ועליה אלא לענין חסרון קומץ או חסרון שמנו, ועיין כס"מ

שכתב ואני אומר שאע"פ שטענה זו טענה היא מ"מ אינה מכרחת ולפי גירסת רבינו הוצרך לפרש כמו

שפירשה ויש כדמות ראייה לגירסת רבינו מדאמרינן עלה לאו היינו דר"י ור"ל דאתמר המעלה אבר שאין בו

כזית ועצם משלימו לכזית וכו'. ומרכה"מ שם כתב לתרץ והא דקבעי הש"ס בעיא זו בפי' הקומץ הנסמך ענין

להא דאין עולין מבטלין זאי' דאל"כ בטל השמן בעצם ומיושב קושיית התוס' ד"ה חרב וכו' וגם נסמך ענין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ספק²⁰ שמא חבורי עולין כלומר השמן שהוא מחובר לעולין שהוא הקומץ בעולין הם חשובין כלומר בקומץ וכי היכי דהקומץ אם ירד צריך להעלותו ה"ג השמן, אולם הקומץ פסול שהרי חסר שמנו, ואם עלה לא ירד²¹, וי"א²² שכיון שעלה לראש המזבח שוב לא נפסל בחיסרון.

ה. המעלה אבר שאין בו כזית ועצם משלימו לכזית ... חייב

כבר התבאר במסכת זבחים דף קז: שהמקריב עולה, והעלה אבר²³ שאין בו כזית בשר והיה העצם משלימו לכזית חייב, מפני שהוא מחובר. ועולה ואימוריה, מצטרפין לכזית. אבל שני קרבנות אינם מצטרפים, וי"א²⁴ שמצטרפים.

ו. שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשירות ואם לאו פסולות

שתי מנחות²⁵ שלא נקמצו שנתערבו זו בזו, אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמו ומזו בפני כגון שנפלה זו בצד זה של כלי וזו בצד זה ונשאר מהן כדי קומץ

דסד"א דוקא חרב שנתערב בכלול דאידי ואידי עולין משא"כ עצם הבלוע משמן דהעצם לא מקרי עולין אלא חיבורי עולין מהו שיקרב ופי' הסוגיא נוח לגירסת רבנו.

²⁰ משום דמספיקא לא מזולתינן בקדשים שלא להעלותם שמא הדין נותן להעלותם. כס"מ שם

²¹ כן מתבאר מתוך השגת הראב"ד על רבינו

²² במרכה"מ שם כתב דודאי אה"ג דהקומץ כיון שעלה על ראש המזבח לא נפסל בחסרון אלא דהספק כשנטף ע"ג עצם שמונח ע"ג המזבח מחמת שהיה מחובר לבשר ואח"כ מחמת אש המזבח פירש העצם מהבשר דדינו שירד העצם כבפרקין הט"ז, כיון שנמף שמן הקומץ על העצם דנמצא העצם הו"ל חיבורי עולין משו"ה אפי' ירד העצם יחזור ויעלה וכ"ש שלא ירד.

²³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יט הלכה י

²⁴ ליקומי הלכות מעילה טו [יא ע"ב בדפו"י זבח תודה ד"ה וששה

²⁵ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה כט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

שלא נתערב²⁶, כשרות עצמו כשירות²⁷, ואם לאו פסולות שנאמר²⁸ (ויקרא ב פסוק ב) מִפְּלֶתָהּ וְלֹא מִסּוּלַת הַחֶבְרֶתָהּ.

ז. קומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר זו שנקמצה עולה לבעלים וזו שלא נקמצה לא עולה לבעלים

קומץ שנתערב²⁹ במנחה שלא נקמצה לא יקטיר³⁰, שאין הקטרה מצוה אלא בקומץ³¹, ואינו יכול לקמוץ שני קמצים שמא בכל קומץ יש מזה שנתערב ואין קומץ שלם ממנחה אחת.

ואם הקטיר הכל, זו שנקמצה עלתה לבעלים, שהרי הקטיר קומצה³², וזו שלא נקמצה לא עלתה לבעלים שהרי לא נקמצה ואין מנחת נדבה ניתרת בלא קמיצה.

²⁶ ר"ב מנחות פ"ג מ"ג ופסקו בתורת הקדשים יא: אות ע ולא דמי לעירוב ב' דמים [זבחים פ"ה מ"א] דשתיהן כשרות, ד"ל התם בכל שהוא מכל אחד שיש בהתערובות כשהגיע למזבח סג, אבל הכא בעינן קומץ שלם מהמנחה עצמה. תפא"י במשנה שם

²⁷ יש לתמוה לפמ"ש רבנו לעיל הכ"ג דצירוף הוה בעיא דלא אפשרה האיך כתב בפשיטות אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמו ומזו בפני עצמו כשרים ובגמ' אוקמוה בגושיין מחולקין העשויין כמסרק אבל במעורבין ממש הו"ל בעיא דלא אפשרה. ונראה ליישב דבמנחות דף ט' אפלגו ר' יוחנן וריש לקיש במנחה שחסרה קודם קמיצה אם יביא מתוך ביתו וימלאנה ולפ"ז לפי מה דקיי"ל בר' יוחנן דיביא מתוך ביתו וימלאנה ליכא למפשט מידי ממשנתנו דאע"ג דהך דמערב לא נגע מ"מ הך דנגע לא גרע מאלו מביא מתוך ביתו וממלאנה ובני ר' חייא דרצו לפשוט מהך מתני' בהכרח ס"ל בר"ל ודחה רבא לפי שיטתם דאפי' לר"ל איכא לאוקים בעשויין כמסרק וליכא למפשט מידי מהך מתני' מיהו אנן דקיי"ל בר"י שפיר אפי' מערב ממש נמי כשרות כל שיכול לקמוץ מכל אחד בפ"ע. מרכה"מ שם.

²⁸ הכי דרשי' בתורת כהנים

²⁹ רמב"ם שם הלכה ל

³⁰ ויש לעיין הא מסקינן שם דאתי בר' יהודה דס"ל מין במינו לא בטיל הא לרבנן דסבירי להו מין במינו בטל אה"ג דהקומץ בטל ולק"מ דמסקינן בר' זירא שאין עולין מבטלין זה את זה מגזירה שוה וה"נ אתי שפיר אליבא דרבנן והבן ופשוט. הר המוריה שם.

³¹ ר"ב שם משמע דאם רצה להקטיר יקטיר ובסיפא פירש לא יקטיר אסור להקטיר דכל שממנו לאשים הרי הוא בכל תקטירו אבל ברישא לא הוי חלק גבוה מבורר עדיין ולא קרינן ביה ממנו לאשים עכ"ל תוס' היצוניות, מלאכת שלמה שם. אולם בתורת הקדשים שם כתב שאיסורו מדרבנן שנראה כמוסיף על הקמיצה

³² ואי"ל בכל הנך הרי הקומץ נתבטל ברוב של השיריים, י"ל דכמו דעולין אין מבטלין זא"ז, ה"נ ילפינן מנה שיריים בג"ש. כדלהלן דף כד. בגמ' מדר' זירא תפא"י שם ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ח. נתערב קומצה בשיריה או בשיריה של חברתה לא יקטיר ואם הקטיר עולה לבעלים

נתערב קומצה בשיריה³³, לא יקטיר את כולה משום שהשירים אסורים להקטיר דכתיב (שם פסוק יא) לא תקטירו מִמֶנּוּ אִשָּׁה לַה'³⁴, וכן כשנתערבו קומצה בשירי חברתה³⁵, לא יקטיר, ואם הקטיר עלתה לבעלים.

ט. נבילה בטילה בשחוטת שאי אפשר לשחוטת שתעשה נבילה ושחוטת אינה בטילה בנבילה שאפשר לנבילה שתעשה שחוטת דלכי מסרחה פרחת טומאתה

נבילה שנתערבה³⁶ בשחוטת אם רוב מן השחוטת כגון שתי שחוטת ואחת נבלה בטלה הנבילה בשחוטת, ואין הכל מטמא במגע³⁷, אבל אם נשא הכל

³³ שם הלכה לא

³⁴ כל שממנו לאישים הרי הוא בכל תקטירו

³⁵ ברמב"ם הגירסא לפנינו נתערבו שיריה בשירי חברתה, ועיין בזבח תודה יב. ד"ה או בשירי שתיקן הגירסא ברמב"ם קומצה בשירי חברתה שהרי שיריים בשיריים אין נוגע כלל לקומץ אולם עיין הר המוריה כאן שכתב ומרבינו מבואר כאן שהוא מפרש שהשירים נתערבו בשירי חברתה ונפק"מ לענין הא דמבואר לעיל הלכה כ' דאם נטמאו או נאבדו השירים דאין מקטיר הקומץ וקמ"ל דאם נתערבו השירים בשירי חברתה אף על גב דאין כאן עולין מ"מ לא בטלי וכדרי' זירא כנ"ל לפרש אליבא דנוסחא זו שלפנינו אם נכונה היא ואין בה מ"ס אולם יש לומר כי מ"ס הוא וצ"ל או שנתערב בשירי חברתה, וה' היודע. וע"ע בתוספתא פ"ד. ועיין באו"ש שכתב על הגירסא ברמב"ם הנה לא נתבאר לנו טעמו, אי דסבר דרק אין שיריים מבטלין קומץ, מגז"ש דהקטרה בקומץ ושיריים (מנחות כ"ג ע"ב), אבל שיריים בשיריים מתבטלין, ואין כאן שיריים, והוי כחסרו שיריה בין קמיצה להקטרה (שם ט' ע"א), או כאבדו שיריה, דלא יקטיר קומץ עליהן, ואם הקטיר הורצה, או דסבר דשיריים אין מבטלין שיריים, אכן לפ"ז אמאי לא יקטיר לכתחילה, ועל כרחיך דסבר דשיריים מבטלין שיריים, וא"כ נהי דאם הקטיר קומץ עליהן הורצה אבל בכ"ז אסורים באכילה, כמו בחסרו מקצת שיריים לעיל ה"ב, ובתוספתא (מנחות פ"ה ה"א) מוכח פירוש דמשנתינו (שם כג, א) או בשירי חברתה דעל הקומץ שנתערב קאי, יעו"ש דר"א פליג וסבר דיקרב, כמו דסבר בתערובות איברים מחטאות ועולות דיקרבו כולן (ובחים ע"ז ע"א), ורואה אני כאילו הן עצים, יעו"ש, ולשיטת רבינו ג"כ אתיא דלא כר' אליעזר (מנחות כ"ז ע"א) דסבר דאבדו שיריה מקטיר קומץ בלא שיריים, ודוק;

³⁶ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה יז

³⁷ ומדברי רבינו שכתב ואין הכל מטמא במגע משמע שאפילו נגע בכל הזיתים ביחד טהור ויש לתמוה מאי שנא ממשא וכתב הר"י קורקוס ז"ל שהטעם שכיון שהטומאה על ידי נגיעת בשרו בטומאה וכל זית הוא בפני עצמו חשיבא כל נגיעה באפי נפשה כי כל נגיעה ונגיעה מחולקת היא לבדה ובכל זית יש נגיעה בפני עצמה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

נטמא שאי אפשר לשחוטתה שתחזור נבילה אבל הנבלה אפשר שתטהר
כשתסרה לפיכך תבטל³⁸.

דף כג:

י. תיבלה בקצה בשומשמין ובכל מיני תבלין כשרה מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת

מנחה שטיבל³⁹ השירים בקצה או בשומשמין או בכל מיני תבלין ושמונים
כשירה, מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת⁴⁰. וי"א⁴¹ שרק במצה
האפויה מותר לאכול שירה בתבלין ואין חוששין לבטול טעם מצה, אבל
למנחת הסלת ללוש את שירה בתבלין אסור משום חמוץ⁴².

כי הבשר הנוגע בזית זה אינו הנוגע בזית זה וחשיב כנוגע וחזור ונוגע אבל נושא ביה אין מקום לחלק הזיתים
ולעשו. תו כנושא כל זית בפני עצמו וקל להבין כך נראה לי דעת רבינו עכ"ל. כס"מ שם
³⁸ בראב"ד השיג חסרון דעת אני רואה בכאן דכולה מילתא במנחות אליבא דר"י היא דאמר מין במינו לא
בטיל ואיכא מ"ד דבתר המבטל אזלינן דאי לא אפשר למבטל דהוי מבטל מין בשאינו מינו ומבטל לה
ומשי"ה נבילה בשחוטתה דלא אפשר לשחוטתה שהוא המבטל להיותו כנבילה לטמא ואף על פי שהנבילה יוצאה
מידי טומאה ע"י מסרחת והוי כשחוטתה אגן בתר מבטל אזלינן והוי מין בשאינו מינו ובטלה מ"מ כל אותה
הסוגיא אליבא דר"י היא אבל לרבנן לא שניא הכי ולא שניא הכי בטלה ברוב ודוקא למגע אבל למשא לא.
ועיין כס"מ שכתב ואפשר לומר דלרווחא דמילתא כתב רבינו דאפילו למאן דס"ל כר"י דמין במינו לא בטיל
מודה בהא ובפלוגתא דר"ח ורב חסדא כתב כרב חסדא דבתרא הוא, ועיי"ש מש"כ מהר"י קורקום
³⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה יז

⁴⁰ קשה על רבינו ז"ל דבסוף פרק א' מהל' שאר אבות הטומאות כתב שם נבלה שנתערבה בשחוטתה וכו' ופסק
שם כרב חסדא וכמבואר שם בדברי הבכ"מ ז"ל וא"כ למה לא כתב כאן דהיינו דוקא דרובה מצה וכדאוקימו
בגמרא הך ברייתא אליביה. לח"מ שם. נראה דלק"מ דבמין בשאינו מינו כל שיש בו בנ"ט יצא בו עיין בתוס'
שם ושם בזבחים ע"ה א' יעו"ש היטיב ודו"ק דאגן קי"ל מין בשאינו מינו בנ"ט וכסוגיא דזבחים ודו"ק היטיב
וכן מצאתי שם להגר"א שם באו"ח יעו"ש היטיב. הר המוריה שם.
⁴¹ השנות הראב"ד שם

⁴² ואני אומר שאין זה מוכרח שהרי אף על פי שנבלה בתבלין אפשר לשמרה שלא תחמוץ כדרך שאמרו
בנילושות בפושין. כס"מ שם. ועיין או"ש שבתוספתא זבחים פ"י (ה"ד) מנחות ללותתן פירוש על שירי מנחות,
שמותר ללותתן ולהוציא מהן שמנן, ועל מנחת סולת קאי, ולתת לתוכן תבלין, ואין חשש למחמוץ שירי מנחה
שמותר ללותת, משום דשירי מנחה נאכלין רק בעזרה מקום זריזים, וכרבינו. ומשמע שבאפויה אף לראב"ד
מותר ליתן גם קודם אפיה כיון שבסוף יאפה אם כן לא יבא לידי חימוץ משא"כ מנחת סולת, ואם כן אינו ענין
כלל למצה בפסח, ועיין בביאור הגר"א או"ח תנה ו מה שכתב ומשמע שלמד בדברי הראב"ד דאיירי לאחרי
אפיה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ודוקא בשירים אבל בקומץ פסול מפני שהוא יתר והקומץ היתר והחסר פסול⁴³.

הלכה למעשה

אין לשון את⁴⁴ העיסה של פסח אלא במים וקמה, ואין נותנים בו שום דבר אחר, לא יין או שמן או דבש וכיוצא בהם, מפני שהדברים אלו מעשירים אותו שנקראה מצה עשירה, והכתוב אמר (דברים טז פסוק ג) לֶחֶם עֲנִי, ולא מצה עשירה, ואין יוצאין בה בלילה הראשונה⁴⁵. ומנהג האשכנזים שאין אוכלים מצה עשירה כל ימות הפסח

לש המצה בקצה (קימל) ושומשמיץ ובמיני תבלין, כשרה⁴⁶, כיון שיש בה טעם מצה, ומ"מ צריך שיהיה בה רוב דגן⁴⁷. וי"א⁴⁸ שאינה כשרה אלא בשאר ימים שאין בה משום חימוץ משום התבלין אבל היא בכלל מצה עשירה ואין יוצאין בה י"ח בשני לילות הראשונים ויש להחמיר.

אולם לכתחילה אין ליתן קצה ושאר תבלין וכל שכן פלפלין כל ימות הפסח, משום שדברים אלו הם חדים ומחממין את העיסה ומחמיצין אותה מהרה, ואפילו בדיעבד יש לאסור העיסה שנילושה במלח או פלפלין באכילה ולא בהנאה. שאפילו קורט אחד עושה⁴⁹ כל העיסה חמץ וכן מעט סיד חי⁵⁰.

⁴³ כס"מ שם וראיתו דהא תנן בפ"ק דמנחות (דף ו') קמץ ועלה בידו גרגיר של מלח או קורט של לבונה פסול מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול:

⁴⁴ שו"ע ונו"כ תנהו

⁴⁵ לבוש שם משו"ע ונו"כ תסב א

⁴⁶ משמע דיוצאין בה י"ח בלילה הראשונה משום דלא חשיבא מצה עשירה וממילא אסור לאכלה בע"פ. מ"ב מו

⁴⁷ מלשון זה משמע דאפילו אין בה רק כזית בכדי אכילת פרס ויש בה טעם מצה יוצא בה ועיין בפר"ח ובמ"א שדעתם דצריך לאכול כל אכילת פרס כדי שיהיה בזה כזית מצה חוץ מתבלין. מ"ב שם מה

⁴⁸ מ"ב שם מו

⁴⁹ מ"ב מו

⁵⁰ אבל סיד שבכותל שכבר נתייבש ונתקשה כאבן נראה פשוט דאין אוסר. מ"ב נ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וזנגבי"ל דינו כפלפלין⁵¹ ואפשר דה"ה נענעלי"ך וכרכום וי"א שכל מיני
תבלין חויץ מפלפלין וסיד מותר בדיעבד אפילו באכילה.
ודוקא כשנילוש בתוכו אבל אם נפל עליו יסלקנו ומותר.

⁵¹ מ"ב מט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

